

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-04-14

HSN 1402-0200

Handläggare:
Andreas Falk

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2014-05-20, P 18

Yttrande över Landstingsrevisorernas rapport 11/2013 Avtalsstyrning inom vuxenpsykiatri

Ärendebeskrivning

Landstingsrevisorerna har översänt rapporten 11/2013 Avtalsstyrning inom vuxenpsykiatri till Hälso- och sjukvårdsnämnden för yttrande.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2014-04-14
Landstingsrevisorernas rapport 11/2013

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsrevisorerna överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens förslag till yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Landstingsrevisorerna har granskat om:

- Styrning och uppföljning i vuxenpsykiatriavtalen är utformad så att det styr för vård på lika villkor i länet.
- Hur det vuxenpsykiatriska uppdraget utvecklas för att åstadkomma vård på lika villkor.
- Finns det en styrning som säkerställer att vårdgivarna levererar det som avtalats?
- Säkerställs att de förändringar som genomförts inom vuxenpsykiatri fått önskad effekt på kvalitet och prestationer?

Psykiatrisk vård på lika villkor i länet

Revisionens synpunkter

Revisionen ser vissa problem med psykiatrins styrmodell som nu innehåller både geografiskt ansvar och patientens fria val. Flertalet patientgrupper gynnas av valfriheten, men det finns också vissa patientgrupper som har svårare att hantera valsituationen. I slutändan kan det leda till försämrad behandlingskontinuitet. Revisionen lyfter särskilt fram problematiken med valfrihet och hembesök. Patienter som väljer vårdgivare långt från bostaden, men där vårdgivaren av medicinska skäl råder patienten att välja vårdgivare närmare bostaden.

Revisionen bedömning är att vård på lika villkor försvåras då det finns risk för att inte alla patienter har möjlighet att ta del av utbudet på grund av långa avstånd eller att de inte har kännedom om utbudet. De ekonomiska förutsättningarna begränsar vårdgivarnas möjlighet att volymmässigt utöka verksamheten. Därmed riskerar kvaliteten att påverkas negativt, åtminstone på kort sikt, vid en alltför stor patienttillströmning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att de nuvarande valfrihetsreglerna som antogs av Hälso- och sjukvårdsnämnden den 19 oktober 2010 och som började 1 januari ska följas. Under 2013 var det cirka 14 000 patienter av 78 000 patienter som använde sig av valfriheten. En grundläggande princip för att valfriheten ska fungera är att patienten får välgrundad information och kunskap för att kunna välja bort vårdutbud till förmån för något annat. Vårdgivarnas personal måste aktivt arbeta med att stödja patienters val.

Förvaltningen kommer inför kommande avtal 2015 inom vuxenpsykiatri att ställa ökade krav på information och stöd till den enskilda inför det aktiva valet av vårdgivare. Bättre uppföljning av hur valfrihetsreglerna tillämpas kommer göras av vuxenpsykiatriavtalen 2014.

Valfrihetsproblematiken som är kopplad till hembesök kan lösas i enlighet med valfrihetsreglerna. Det görs genom att vårdgivaren tecknar avtal med den vårdgivare där patienten bor om att genomföra hembesöken. Detta är också en lösning som revisorerna nämner.

Förvaltningen delar uppfattning att den ojämna fördelningen av vårdutbudet mellan olika vårdgivare och geografiskt bör ses över inför avtal 2015. Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) tittar inom ramen för projektet psykiatri 2015 över psykiatrins struktur för öppen- och slutenvården i syfte att få ett jämnare utbud över länet. Framtidens hälso-

och sjukvård (FHS) utgör dessutom en viktig pusselbit i framtida strukturen för vuxenpsykiatri.

Inför avtal 2015 för vuxenpsykiatri utgör SLSO:s psykiatri 2015 och FHS arbetet viktiga underlag för kommande uppdrag och beställningar. Förändringar av struktur och arbetssätt kommer kräva tydliggörande av läns gemensamma uppdrag och vad varje psykiatrisk verksamhet ska erbjuda i respektive geografiska område. Det kommer ställa ökade krav på ersättnings- och resursfördelningsmodeller som stödjer nya strukturer och arbetssätt.

Ny ersättningsmodell

Revisionens synpunkter

Revisionens bedömning är att den nya ersättningsmodellen är mer detaljerad än tidigare vilket leder till delvis nya styreffekter. Det har ökat administrationen för vårdgivarna och i vissa fall måste samma uppgifter registreras på flera ställen.

Revisionen betonar hur viktigt det är att HSN följer upp och utvärderar att ersättningsmodellen haft önskad effekt och att resultatet tas tillvara i det fortsatta utvecklingsarbetet. Det är angeläget att det finns system som beräknar de administrativa och ekonomiska effekterna så långt som möjligt.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen kommer inför arbetet med vuxenpsykiatriens nya avtal 2015 tillsätta en arbetsgrupp som analyserar och utvärderar den nuvarande ersättningsmodellen. Områden som särskilt kommer analyseras är hur nuvarande ersättningsmodell stödjer samverkan, ersättning av heldygnsvården, konsultationsverksamhet, neuropsykiatri och effekter på valfriheten med mera. Analyserna kommer göras i nära samverkan med vårdgivarna. Underlaget kommer sedan utgöra grund för fortsatt utvecklingsarbete inom ramen för avtalsarbetet 2015.

Uppföljning och kontroll av vårdgivarna

Revisionens synpunkter

Revisionens bedömning är att Hälso- och sjukvårdsnämnden i uppföljning inte säkerställer att vårdgivarna fullt ut lever upp till kraven i avtalen. Samtidigt har Hälso- och sjukvårdsnämnden i samband med uppföljningen av respektive vårdgivare samlat på sig mycket information och kunskap om respektive verksamhet. Denna kunskap borde bättre kunna tas tillvara i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen och psykiatrienheten kommer inför avtal 2015 jobba vidare med att stärka kopplingen mellan uppdrag och uppföljning. Även om mycket har gjorts för att stärka uppföljningen, så återstår arbete för att minska glappet mellan uppdraget och uppföljningsindikatorerna i uppföljningsplanen.

Uppföljningsindikatorerna behöver ses över i syfte att åstadkomma en bättre prioritering och tydligare koppling mellan uppdraget och vad som följs upp. Förvaltningen kommer inför 2015 ta fram en uppföljningsstrategi som tydligt pekar ut prioriterade områden och förslag på hur informationen kan användas i den fortsatta utvecklingen av den psykiatriska vården i Stockholms län.

Avslutningsvis kan konstateras att mycket av det som revisionen bedömer som angelägna utvecklingsområden har förvaltningen redan påbörjat ett arbete kring inför kommande avtal 2015. Avtalsarbetet består i huvudsak av tre huvudprocesser; uppdraget, ersättning och uppföljning. Det finns en tydlig ambition från förvaltningen att inför avtal 2015 stärka kopplingen i avtalen mellan de tre huvudprocesserna i syfte att åstadkomma en mer likvärdig psykiatrisk vård oavsett driftsform.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef